

אורח נטה ללוד

(המשך)

פעם אחת שלח על ידי כל מיני מאכל וכל מיני משקה, כלי כסף ואריגין ונתן לי רשות לשהות בביתי כך וכך ימים. אמרתי לחברי זה שנה ויותר לא ראיתי את אשתי וילדי ועכשיו שאני הולך אצלם אין בידי להביא להם דורון. היה שם חייל אחד גוי בן אכרים שהייתי כותב לו אגרותיו לאביו ולאמו, אירע שאותו היום שלחה לו אמו כד של חמאה. נתן לי את החמאה ואמר טול אחי טול ותן לאשתך שתמרח להם לבניך על הלחם. כשבאתי אצל אשתו של שר האלף והבאתי לה שלל בעלה ראתה את הכד שבידי. אמרה מה זה בידך? אמרתי לה חתיכה קטנה של חמאה שאני מביא לאשתי כדי שתמרח לבנינו הקטנים על הלחם. אמרה היא לילה זה אני עושה סעודה לגדולי העיר וטוב לי שתהא מצויה חתיכת חמאה יתירה בתוך ביתי. טול אתה חתיכה זו של אריג ותן לי את החמאה. היה הדבר קשה לי, שהרי רציתי לשמח את אשתי ואת בני. הוציאה האדונית את הכד מידי ונתנה לי את האריג. אמרתי בלבי יהא כך.

קודם שהלכתי מעם החייט אמרתי לו שיקבע לי זמן ויעמוד בדיבורו. אני עצמי איני חס על זמני, אבל אני חס על כבודו של אדם. שאם הוא מתבדה כבודו מחולל, והרי הוא אמן וכבוד בעלי אומניות גדול בעיני, ואיני רוצה לראות אותם בקלקלתם.

אריגין אלו שמצאתי בחנות לא היו נאים כשל חייט ומקחם עלה על של חייט. אבל לא חזרתי אחר חנויות אחרות, שאם כן אין לדבר סוף, שהרי אין לך כל סחורה שאין נאה הימנה. שאלה אותי אשתו של חנווני אחר ששלמתי דמי סחורתה לאיזה חייט נותן מר את האריג שיעשה לו את האדרת.

אמרתי לה בא אני מאצל שוסטר.

לגלגה החנונית ואמרה חייט נאה מצא לו מר. אל ייסרני השם על דברי, הלא הוא דל גאה. כל שבחו של שוסטר שהתגורר בארץ אשכנז. רבוננו של עולם, מי לא התגורר שם. מכירה אני בני אדם שהיו אפילו בפאריז. ואם היה בברלין מה בכך? שמא זימן אותו הינדנבורג שיעשה לו טלית קטן, זה זה חה. הריני שולחת אחר החייט שלי ויכיר מה בון חייט לחייט.

אמרתי לה איני רוצה להבטילו ממלאכתו על חנם. אמרה החנונית מה פירוש על חנם? הרי לכך נוצר. פייביל, פייביל, אמרה האשה לבעלה, למה אתה שותק. אדרכא ישמע מר מה בעלי אומר. פעמים איש אומר דבר שאלף נשים אינן אומרות.

אמר לה בעלה הרי האדון בא מאצל שוסטר ומצאו הגון לפניו. אמרה החנונית מה פירוש מצאו הגון. מה גבוי ידוע, אומרים לו זה חייט והרי הוא מאמינו. אילו היה העולם עומד על הגברים בלבד כבר היה זרעו של אדם כלה. תמיהה אני שבמלון לא אמרו לו כלום. הלוא דוליק (בנו של בעל המלון) שלח את כבודו לחנות שלנו.

אמרתי לא כי, אלא שוסטר שלחני אצלכם. שוסטר? והרי כל מי שבא אצלו מציע הוא לו את אריגיו. ויש לו אריגין למכור?

היו לו. ועכשיו? עכשיו הוי אדון לא נשתייר לו כלום. ואותם שנשתיירו לו צריך הוא לעצמו. לעצמו למה?

למה, שואל מר. למה, מפני שאשה חולה יש לו בתוך ביתו, חולה במחלת האסטמא, והריהו מניח את אריגיו תחת ראשה, שאין כל הכרים מספיקין לה. צריך מר להודות לשמו יתברך שלא לקח מאריגין שלו. הרי מר לא בא לכאן כדי ליטול את הכר מתחת ראשה של חולה, שמעתי שכבודו בא מארץ ישראל. ובכן חמימות גדולה יש שם. אש לוחטת. בחור אחד חזר משם, ודאי ראה אותו מר, שחור הוא ובעל בלורית כפולה, מלאכתו לתקן דרכים, אומר אותו בחור, שם כמו כאן וכאן כמו שם. באמת חם שם יותר מבכאן, אלא שרוב היום רוח נושבת ומפיגה קצת את החום, מה שאין כן כאן, שאם חם קשה לסבול. צא והאמן לדבריו והריהו קומוניסטן, חצי בולשביק, או אפשר יותר מן החצי, ומשום כך הוציאוהו משם, שלא ניתנה ארץ ישראל אלא לציונים. אבל מה מרוויחים הציונים מזה, והרי הורגים אותם שם. בחור אחד מעירנו היה שם, באמת אי אפשר לקרותו בחור, שהרי נשא שם אשה, ובכן אותו בחור שאמרתי, אחיו של דניאל ב"ח, זה הקיטע היוצא ברגל של עץ, נהרג שם על לא דבר. עמד לו בלילה על משמרתו ועבר עליו ערבי, חשקה נפשו של ערבי לזרוק בו כדור וזרק בו והרגו, והאנגלי רואה ושותק, והלא האנגלי אינו סתם גוי שונא ישראל, אם כן למה הוא שותק? מה דעתו של מר יש תקנה לארץ ישראל? אבא עליו השלום היה אומר אילו היה הדבר טוב לנו היה הקיסר שלנו אומר לתוגר שמעני, מיד מציע התוגר לפניו את כל ארץ ישראל כולה ונותן לו.

מאחר שכבודו ממחר איני רוצה לעכבו, אלא מה אני מבקשת, שאם יצטרך לעשות לו חליפה יהא יודע שבחנותנו ימצא כל מיני אריגין נאים.

פתח בעלה ואמר מכיר הייתי את זקנו עליו השלום. הוא עליו השלום היה הסנדק שלי.

קפצה אשתו לתוך דבריו ואמרה סיימת לכל שבחיו של זקנו, וכי זה בלבד עשה לך זקנו, והלא נתן לך קופסא של בשמים לנשואיך של כסף טהור. עד שלא נכנסו הרוסים ונטלוה היתה עומדת בביתנו.

אמר לה בעלה הרי את כבר סיפרת ולא הנחת לי לספר. אמרה החנונית בעלי ענוותן ומניח לאחרים שיקלסו אותו, אבל אני אומרת אם אין אתה מהלל את עצמך — זרים ודאי לא יהללוך.

אמר החנווני נוהג היה זקנו עליו השלום שהיה שולח מתנת נישואין לכל אדם שהיה לו סנדק.

פכרה החנונית את ידיה ואמרה לכל אדם? מכל מקום מתנה שנתן לך גדולה משלהם, שלך נתן קופסא של כסף טהור. ימתין כבודו ויביא לו בעלי את האריג לחייט.

אמרתי לה לא צריך.

אמרה החנונית אם אינו רוצה להטריח את בעלי הרי איגנץ כאן, יביא הוא.

אמרתי לה רוצה אני להרגיל עצמי לטלטל אריגי.

אמרה החנונית מה פירוש רוצה הוא להרגיל את עצמו? אפשר הוא יטלטל הבילתו בשוק?

אמרתי לה על מגת כן לקחתי לי אריג לעשות לי אדרת, ומה לי אם אני מטלטל את אדרתי אחר כך או אם אני מטלטל אותה מיד.

(עוד יבוא).